

▲ บริเวณถนนเนะเนะโนะมิจิ

▲ แสงไฟที่ลอดออกมาจากร้านค้า ย่านอิงาชิยามาในยามเทศกาล

▲ บรรยากาศงามๆ ที่ใกล้เจดีย์ ยาสากะโนะโท

▲ อีเคะบานะวางประดับตามจุดต่างๆ

กสิษฐา มัทสุอิ

คำคืนอันงดงามด้วยแสงคอมอันดง และอีเคะบานะของเก็งวไตโ

"เทศกาลอิงาชิยามาฮานะโทโร"

เมื่อ ตรอกซอยแคบๆ ปูด้วยพื้นหินเป็นมันวาว ห้อมล้อมไปด้วย บ้านเรือนไม้ทรง "มาจียะ" ดั้งเดิม และวัดวาอารามขนาดใหญ่ ย่านอิงาชิยามาถูกแสงคอมอันดง จาก "อันดง" ที่วางเรียงราย ตามถนนกว่า 2,400 ดวงส่องในคำคืนปลายฤดูหนาว พร้อมกับการ จัดดอกไม้อีเคะบานะขนาดใหญ่งดงามตลอดเส้นทาง ความงามของ เกียวโตก็ยิ่งทวีคูณจนทุกคนที่ไปเยือน สามารถจินตนาการได้ชัดเจน ว่าเกียวโตในอดีตนั้นเป็นเช่นใด

การประดับคอมอันดง และดอกไม้อีเคะบานะขนาดใหญ่ ภายใต้ชื่อว่า "เทศกาลอิงาชิยามะ ฮานะโทโระ" นี้เริ่มต้นจาก บริเวณหน้าวัดไซเรงอินซึ่งตั้งอยู่ตีนเขาอิงาชิยามะไป จรดวัดคิโยมิซุเด ระด้านบนเขา รวมระยะทางราว 4.6 กิโลเมตร ผู้เขียนเลือกเดินจาก ต้นทาง ผ่านไปตามถนนจินงูมาจินหน้าวัดจิจอิน มุ่งไปสู่สวนมารุยามะโคเอินซึ่งมีการประดับดอกไม้อีเคะบานะฝีมือระดับปรมาจารย์ ตามจุดต่างๆ ของสวน โดยใช้เวลาที่นี้พักใหญ่ๆ

▲ นักท่องเที่ยวจะพลุกพล่านบริเวณเนินนินซากะ

“อิเคบานะ” ถือกำเนิดขึ้นเพื่อถวายดอกไม้บูชาพระพุทธรูปเมื่อพุทธศาสนาถูกเผยแพร่เข้ามายังญี่ปุ่นในสมัยนารา สำนักอิเคบานะโบในเกียวโตถือเป็นสำนักแรกๆ ที่ก่อตั้ง “คะโด” หรือศาสตร์แห่งการประดับดอกไม้เป็นที่รู้จักกันทั่วโลก อิเคบานะจึงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้เมื่อพูดถึงรากลึกด้านวัฒนธรรมของเกียวโต “อิเคะ” หมายถึง “การมีชีวิต” ไม่ใช่ “การประดับ” ดอกไม้ฝีมือปรมาจารย์ด้านอิเคบานะจึงออกมาในรูปแบบที่ใกล้เคียงธรรมชาติ

▲ เด็กสวมเสื้อฮิโตะแดงกับหมวก ช่วยกันตีฉาบบอกให้ระวังพื้นไฟ

▲ การแสดงรำของไมโกะที่เวทีบุแดงศาลยาสากะ

▲ สองข้างทางเป็นรั้วที่ทำด้วยไม้ ให้บรรยากาศเก่าแก่ดี

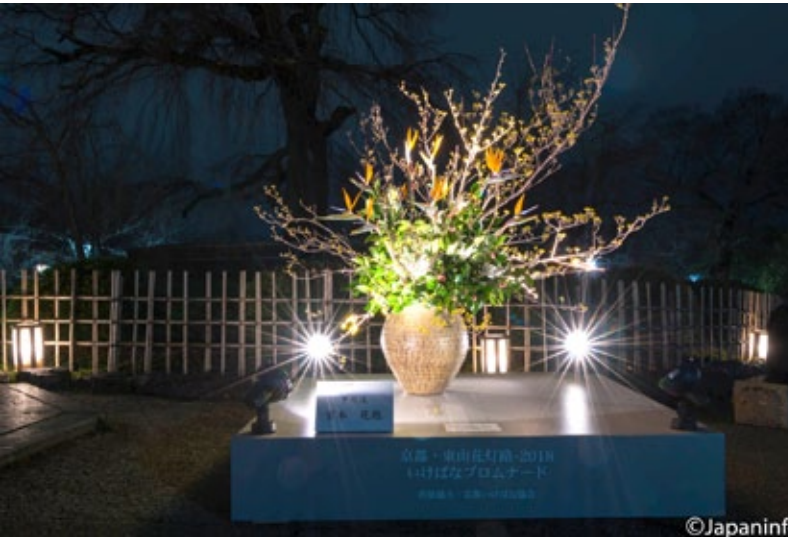
▲ ขบวนของเจ้าสาวสวมหน้ากากหมาจิ้งจอก

หลังดื่มด่ำกับความงามของอิเคบานะสักพัก จึงเดินไปที่ศาลยาสากะ ศาลชินโตซึ่งบรรดาเกอิโกะ และไมโกะย่านกิงงันบัตสึที่นี้ในช่วงเทศกาลจะมีการรำถวายเทพเจ้าของพวกเธอที่จัดแสดงทุกค่ำวันเสาร์อาทิตย์ ไมโกะผัดหน้าขาวนวลในชุดกิโมโน “อิคิทสุริ” และ “ตาราริโอบิ” ผ้าไหมมัดเอวฝีมือช่างทอตำบลนิชิจินกำลังรำรำด้วยร่มดอกไม้ที่ด้านข้างเวที โดยมีเกอิโกะดีดซามิเซนสอดอยู่ แสงออกเหลืองๆ อมทอง ที่สาดส่องมาจากโคมกระดาษ “โຈจิน” ที่ประดับเรียงซ้อนกันเป็นชั้นๆ รอบชายคาศาลเพิ่มความขลังให้กับการรำรำได้อย่างลงตัว เช่นเดียวกับอิเคบานะ “เกอิโมโกะ” ก็เป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ขาดไม่ได้เมื่อพูดถึงเกียวโต

ไฮไลต์ของเทศกาลอีกจุดหนึ่งอยู่ที่ตรอกอิชิเบะโคจิ และถนนเนะเนะโนะมิจิที่เชื่อมระหว่างศาลยาสากะกับวัดคิโยมิซุเดระ อิชิเบะโคจิเป็นตรอกแคบๆ กว้างเพียงไม่ถึง 2 เมตร สองข้างทางเป็นเรียงกันไม้เล็กๆ ร้านอาหาร และบ้านเรือนเก่าแก่ ยามค่ำคืนจะมีเพียงแสงไฟนีออนดวงเล็กๆ ลอดออกมาจาก “สุดาอะระ” ม่านไม้บังสายตายามที่ผู้คนเดินผ่านตรอกมีดๆ นี้ จะได้ยินเพียงเสียงรอกเท้ากับเสียงลมที่พัดมาแผ่วเบาท่ามกลางความเงียบสงัด และหนาวเย็นให้ “ความเป็นเกียวโต” ในอดีตได้อย่างดี

และเมื่อพ้นตรอกอิชิเบะโคจิออกไปที่ถนนเนะเนะโนะมิจิ ล่องไปจนถึงเนินนินเนซากะ และเนินสันเนซากะ สุดเส้นทางที่วัดคิโยมิซุเดระ ก็จะพบกับ “ขบวนแห่คิทสุเนะโนะโยเมะอิริ” ที่มีเจ้าสาวในชุดกิโมโน และหมวกขาวปิดหน้าด้วยหน้ากากสุนัขจิ้งจอก ขบวนแห่ของเด็กๆ ท้องถิ่นที่ฝึกทำหน้าที่ดูแลความปลอดภัย และช่วยป้องกันเพลิง พากันเปล่งเสียง “ฮิโนะโยจิน” สร้างความคึกคักให้กับเทศกาลที่แตกต่างไปจากความเงียบสงัดที่พบก่อนหน้านี้อย่างสิ้นเชิง

“คิทสุเนะโนะโยเมะอิริ” เป็นขบวนแห่ที่ถือตำนานเกี่ยวกับสุนัขจิ้งจอกสัตว์ของเทพเจ้า แปลงร่างเป็นคนยามค่ำคืนในฤดูหนาวที่มักเกิดลูกไฟประหลาด เล่าขานต่อกันมาหลายต่อหลายรุ่นแทบทุก

▲ อิเคะบานะแถบสวนมารุยาม่าพาร์ค

▲ โคมอันดงและการประดับดอกไม้ที่บริเวณ Otani Honbyo สุสานของพระสงฆ์ผู้ก่อตั้งวัด Honganji

แห่งหนึ่งในญี่ปุ่น ส่วนขบวนแห่ "ฮิโนะโยจิน" นั้นในปัจจุบันก็ยังพบได้ทั่วไปช่วงปลายปีเมื่ออากาศหนาวเย็น ผู้คนพากันใช้เตาผิงไฟเป็นสาเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ได้เกิดขึ้น เด็กๆ และคนในตำบลจะผลัดเวรกันตักล่องร้องเป่า "ฮิโนะโยจิน" เรียกร้องให้ทุกคนระวังไฟให้ดี เกียวโตในอดีตขึ้นชื่อว่ามีเพลิงไหม้อยู่เนืองๆ เนื่องจากบ้านเรือนไม้เล็กๆ เรียงรายกันแน่นขนัด แต่ละบ้านต่างพากันนำเอาถังน้ำสีแดงที่มีน้ำเต็มถึง วางไว้หน้าบ้านกันมาจนทุกวันนี้

หลังชมขบวนแห่ทั้งสองอย่าง ผู้เขียนก็ไปปิดทริปท่องเที่ยวเทศกาลฮิงาชิยามา ฮานะโทะโรด้วยการเข้าชมสักการพระที่วัดคิโยมิสุเคระ ก่อนที่จะฝ่าความหนาวเย็นกลับบ้านผ่านทางเจดีย์ยาซากะ โนะโทอันดงงามตระการตา นับเป็นเทศกาลที่ประหนึ่งการท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ย้อนเวลากลับไปในอดีตกาลของเกียวโตอย่างไร้เงา

เทศกาลฮิงาชิยามา ฮานะโทะโรเริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อเดือนมีนาคมปี 2003 วัดอุประสงค์หลักเพื่อตั้งคูดนักท่องเที่ยวกะตุ้นเศรษฐกิจของเมืองในฤดูหนาวเมื่อผู้คนเดินทางมาน้อย และเพื่อแนะนำความงามดั้งเดิมของเกียวโตที่มีจุดเด่นอยู่ที่ตรอกซอกซอยถนนหินที่เป็นเนินกวานไปมา เรียงรายไปด้วยบ้านเรือนร้านค้า และวัดวาอารามที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกของประเทศมากมาย

▲ ผู้คนพากันไปชมการแสดงของไมโกะหน้าศาลาญูเดงศาลยาซากะ

ปี 2019 นี้ประเมินว่ามีนักท่องเที่ยวหลังไหลมาชมราวกว่าหนึ่งล้านคนตลอด 10 วันที่จัด นับได้ว่าบรรลุปเป้าหมายตามที่คาดไว้ และแม้จะเป็นเทศกาลที่สร้างขึ้นใหม่ก็ตาม แต่ก็ไม่ลืมที่จะบรรจุข้อเท็จจริง และเรื่องราวของเกียวโตได้เป็นอย่างดี

* ผู้อ่านที่อยากสัมผัสผัสเกียวโตในอดีตสามารถมาเที่ยวชมเทศกาลได้จากราวต้นถึงกลางเดือนมีนาคมทุกปี

▲ ถนนอิชิเบะโคจิเป็นถนนอนุรักษ์ที่เงียบสงบ

▲ อีกส่วนหนึ่งของถนนอิชิเบะโคจิ

▲ นักท่องเที่ยวนิยมนั่งรถลากชมเทศกาล